



Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України

**Національний університет
водного господарства та природокористування**

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

Кафедра обліку і аудиту

06-02-203

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

**до виконання практичних занять та самостійної роботи
з навчальної дисципліни «Фінансовий облік 2»
студентами спеціальності 071 «Облік і оподаткування»**



Національний університет
водного господарства
та природокористування

Схвалено науково-методичною
комісією зі спеціальності 071 «Облік і
оподаткування»
Протокол від 22 січня 2018 року № 7

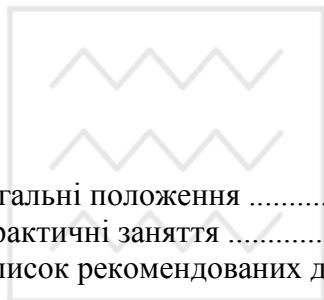
Рівне 2018



Методичні вказівки до виконання практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Фінансовий облік 2» студентами спеціальності 071 «Облік і оподаткування»/ Н.М. Позняковська, Ю.В. Довгалець. – Рівне : НУВГП, 2018. – 46с.

Упорядники: Н.М. Позняковська, к.е.н., доцент, Ю.В. Довгалець, ст.викладач кафедри обліку і аудиту

Відповідальний за випуск: Н.М. Позняковська, к.е.н., доцент, в.о. завідувача кафедри обліку і аудиту



Національний університет
водного господарства
та природокористування

ЗМІСТ

1. Загальні положення	3
2. Практичні заняття	5
3. Список рекомендованих джерел	39
4. Зразок виконання практичного завдання.....	41
Додатки	42



1. Загальні положення

Дані бухгалтерського обліку і фінансової звітності становлять основну інформаційну базу для прийняття рішень керівництвом та забезпечення всіх членів суспільства достовірною, своєчасною та корисною інформацією про господарську діяльність підприємства. Дисципліна «Фінансовий облік 1, 2» включає питання оцінки та обліку активів, зобов'язань, капіталу, доходів і витрат підприємства.

Викладання навчальної дисципліни «Фінансовий облік 1, 2» забезпечить такі результати навчання:
усвідомлювати сутність об'єктів обліку (активів, зобов'язань, капіталу, доходів і витрат підприємства) та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності;

володіти методичним інструментарієм обліку активів, зобов'язань, капіталу, доходів і витрат підприємств;

демонструвати розуміння особливостей практики здійснення обліку активів, зобов'язань, капіталу, доходів і витрат підприємств, установ та організацій різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

Вивченню дисципліни передують отримання компетентностей з таких дисциплін, як «Бухгалтерський облік (загальна теорія)». Знання та навички з «Фінансовий облік 1, 2» допоможуть оволодіти компетентностями з «Облік і звітність в оподаткуванні», «Звітність підприємств», «Аудит», «Державний фінансовий контроль», знадобляться під час, проходження аналітичної практики, допоможуть успішно скласти комплексний державний іспит за фахом, написати та захистити бакалаврську роботу.

Метою дисципліни «Фінансовий облік 1, 2» є засвоєння знань з ведення обліку зобов'язань, капіталу, доходів і витрат підприємства.

Завдання дисципліни «Фінансовий облік 2» полягають у:

- систематизації знань загальної теорії бухгалтерського обліку;
- отриманні навичок з оцінки зобов'язань, капіталу, доходів і витрат підприємства;
- формуванні вмінь з обліку за групами зобов'язань, капіталу, доходів і витрат.

Предмет навчальної дисципліни – зобов'язання, власний капітал, доходи і витрати підприємства.

Після вивчення дисципліни студенти **повинні знати**:

– нормативне регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні щодо зобов'язань, капіталу, доходів і витрат підприємства;

– загальні вимоги до бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні щодо зобов'язань, капіталу, доходів і витрат підприємства;

– порядок визнання, оцінки та відображення у обліку зобов'язань, капіталу, доходів і витрат підприємства.

розуміти основи методики бухгалтерського обліку зобов'язань, капіталу, доходів і витрат підприємства.

Студенти також **повинні вміти**:

- застосовувати критерії визнання зобов'язань, капіталу, доходів і витрат підприємства;
- визначати оцінку зобов'язань, капіталу, доходів і витрат підприємства;

– відображати господарські операції з зобов'язаннями, капіталом, доходами і витратами підприємства на рахунках бухгалтерського обліку.

Теми та зміст практичних занять узагальнено в таблиці 1.

Таблиця 1

Теми та зміст практичних занять

Тема	Зміст	Форма контролю	Год.
1	2	3	4
Змістовий модуль 1. Облік довгострокових і поточних зобов'язань підприємства			
Тема 1. Облік довгострокових зобов'язань і забезпечень	Облік довгострокових зобов'язань: з фінансової оренди, по облігаціях*	Письмове тестування	4
Тема 2. Облік поточних зобов'язань і забезпечень	Документальне оформлення та облік розрахунків з постачальниками. Документальне оформлення та облік кредитів банку. Облік забезпечень на відпустки, гарантійних забезпечень*	Письмове тестування	2
Тема 3. Облік розрахунків з оплати	Документальне оформлення та облік розрахунків з оплати праці та страхування	Письмове тестування	4



Тема	Зміст	Форма контролю	Год.
1	2	3	4
праці та зі страхування			
Тема 4. Облік розрахунків з бюджетом	Визначення та облік розрахунків з бюджетом по податках та платежах	Письмове тестування	4
Усього			14
Змістовий модуль 2. Облік доходів, витрат, фінансових результатів і капіталу підприємства			
Тема 5. Облік доходів і витрат, фінансових результатів діяльності підприємства	Облік доходів і витрат операційної діяльності. Облік доходів і витрат фінансової діяльності*. Облік доходів і витрат іншої діяльності. Визначення і облік фінансових результатів діяльності підприємства	Письмове тестування	4
Тема 6. Облік власного капіталу	Облік зареєстрованого (пайового) капіталу. Облік резервного капіталу. Облік капіталу у дооцінках*. Облік додаткового капіталу*. Облік нерозподіленого прибутку (непокритого збитку). Облік неоплаченого капіталу. Облік вилученого капіталу	Письмове тестування	2
Усього			6
Разом			20

*Питання, винесені на самостійне опрацювання для студентів заочної форми навчання

Звіти про самостійну роботу не надаються. Вивчення відповідного матеріалу перевіряється під час поточного та підсумкового контролю знань. Завдання для самостійної роботи студентів денної форми навчання, які не розглядаються на лекціях наведено в таблиці 2.

Таблиця 2

Завдання для самостійної роботи студентів денної форми навчання, які не розглядаються на лекціях

№ теми	Назва теми	Зміст питання	Год.
1	2	3	4
1.	Тема 1. Облік довгострокових зобов'язань і забезпечень	П(С)БО 11 «Зобов'язання. Розрахунок теперішньої вартості. Визначення та облік відстрочених зобов'язань	5
2.	Тема 2. Облік поточних зобов'язань і забезпечень	Облік поточної заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями	6
3.	Тема 3. Облік розрахунків з оплати праці та зі страхування	Визначення та облік доплат, надбавок, інших виплат	10
4.	Тема 4. Облік розрахунків з бюджетом	Визначення та облік податку на прибуток	10
5.	Тема 5. Облік доходів і витрат, фінансових результатів діяльності підприємства	П(С)БО 15 «Доходи». П(С)БО 16 «Витрати». Визначення та облік доходів майбутніх періодів	10
6.	Тема 6. Облік власного капіталу	Визначення та облік додаткового капіталу підприємствами різних організаційно-правових форм. Облік капіталу у дооцінках	5
7.	Тема 7. Фінансова звітність підприємства	Заповнення приміток	10
8.	Разом		56



2. ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ОБЛІК ДОВГОСТРОКОВИХ І ПОТОЧНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІДПРИЄМСТВА

ТЕМА 1.

Облік довгострокових зобов'язань і забезпечень

План заняття

1. Облік довгострокових зобов'язань: з фінансової оренди, по облігаціях



Практичні завдання

Завдання 1.

5 січня 2018 року підприємство одержало в банку кредит 350000 грн. на 3 роки під 33% річних. Погашення заборгованості перед банком здійснюється 31 грудня кожного року однаковими сумами.

Необхідно:

1. Визначити загальну суму річного платежу.
2. Здійснити розподіл боргу у табл. 1.1.
3. Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Таблиця 1.1

Розподіл боргу

Рік	Залишок заборгованості перед банком на початок року	Загальна сума річного платежу	Сума відсотків за рік	Сума основного боргу	Залишок перед банком на кінець року
1	2	3	4	5	6
2018					
2019					
2020					

Таблиця 1.2

Журнал господарських операцій за 2018 рік

Дата	Зміст господарських операцій	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	
			Дебет	Кредит
	Отримано довгостроковий банківський кредит			
	Відображено основну частину боргу			
	Нараховано відсотки за рік			
	Сплачено відсотки			
	Сплачено частину основного боргу			

Завдання 2.

1 січня 2018 року підприємство розмістило 200 облігацій номінальною вартістю однієї облігації 500 грн. зі строком обігу 3 роки. Виплати проводяться один раз на рік - в кінці грудня щороку. Ринкова ставка відсотка становить 10% річних. Теперішня вартість випуску 104974 грн.

Необхідно:

1. Визначити щорічну суму платежів за облігаціями.



2. Здійснити розрахунок амортизації премії (дисконту) методом ефективної ставки відсотка.
3. Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Таблиця 1.3

**Розрахунок амортизації _____
методом ефективної ставки відсотка**

Дата виплати	Сума платежів (12%)	Витрати на виплату відсотків	Амортизація премії / дисконту	Неамортизована премія / дисконт	Балансова вартість випуску облігацій
1	2	3	4	5	6
-					
Грудень 2018					
Грудень 2018					
Грудень 2019					

Таблиця 1.4

Журнал господарських операцій

Дата	Зміст господарських операцій	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	
			Дебет	Кредит
	Відображено розміщення облігацій:			
	на номінальну вартість			
	на суму премії / дисконту			
	Списано суму амортизації премії / дисконту			
	Нараховано відсотки за рік			
	Сплачено відсотки			
	Переведена довгострокова заборгованість у поточну			
	Погашені облігації			

Завдання 3.

1 січня 2018 року підприємство А розмістило 200 облігацій номінальною вартістю однієї облігації 500 грн. зі строком обігу 3 роки. Виплати проводяться один раз на рік - в кінці грудня щороку. Ринкова ставка відсотка становить 15% річних. Теперішня вартість випуску 93151 грн.

Необхідно:

1. Визначити щорічну суму платежів за облігаціями.
2. Здійснити розрахунок амортизації премії (дисконту) методом ефективної ставки відсотка.
3. Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.



Таблиця 1.5

**Розрахунок амортизації _____
методом ефективної ставки відсотка**

Дата виплати	Сума платежів (12%)	Витрати на виплату відсотків	Амортизація премії	Неамортизована премія / дисконт	Балансова вартість випуску облігації
1	2	3	4	5	6
-					
Грудень 2018					
Грудень 2019					
Грудень 2020					

Таблиця 1.6

Журнал господарських операцій

Дата	Зміст господарських операцій	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	
			Дебет	Кредит
	Відображено розміщення облігацій:			
	на номінальну вартість			
	на суму премії / дисконту			
	Списано суму амортизації премії / дисконту			
	Нараховано відсотки за рік			
	Сплачено відсотки			
	Переведена довгострокова заборгованість у поточну			
	Погашені облігації			



Питання для самоконтролю:

1. Дайте визначення довгостроковим зобов'язанням.
2. Як оцінюються довгострокові зобов'язання?
3. Як класифікуються довгострокові зобов'язання?
4. Яка природа знижок і премій по облігаціях?
5. Як амортизується дисконт, премія?
6. Що таке фінансова оренда?
7. Чому виникають відстрочені податкові зобов'язання?
8. Як у обліку відображаються довгострокові зобов'язання: по кредитах, облігаціях, векселях, з фінансової оренди, відстрочені податкові?



Література [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 18, 20, 30, 31, 32, 33, 34]

ТЕМА 2.

Облік поточних зобов'язань і забезпечень

План заняття

1. Документальне оформлення та облік розрахунків з постачальниками.
2. Документальне оформлення та облік кредитів банку.
3. Облік забезпечень на відпустки, гарантійних забезпечень



Практичні завдання

Завдання 1.

Кредиторська заборгованість ТОВ «Радість» на 1 січня наступна: ПФ „Верфі” - 7000 грн., ТОВ „Старт” - 5550грн. За січень відбулись наступні операції на ТОВ «Радість»: 2.01 – надійшли комплектуючі від ПФ „Рембуд” - 51400 грн.(в т.ч. ПДВ); 5.01. - придбано матеріали у ТОВ „Старт” - 25120 грн. ПДВ 20%, 6.01. - відвантажена продукція ПФ „Алька” - 22220 грн. (в т.ч. ПДВ), її собівартість - 10100 грн., 8.01. - оплачено ТОВ „Старт” - 10400 грн., 10.01. - оплачено ПФ „Верфі” - 6600 грн.

Необхідно:

1. Заповнити журнал господарських операцій по зобов'язаннях за товари, роботи, послуги за січень місяць, вказати первинні документи.
2. Заповнити відомість 3.3 за січень місяць.

Таблиця 2.1

Журнал господарських операцій

№ з/п	Первинні документи	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	
				Дебет	Кредит
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					

Завдання 2.

ТОВ «Південь» на зборах засновників прийняло рішення взяти кредит для поточних потреб. Підприємство звернулось із заявою до відділення Приватбанку про надання кредиту на суму 100000 грн. на 9 місяців. У заставу передано будівлю підприємства, оцінену банком в 400 000 грн.

Кредитний комітет банку розглянув заяву та подані документи і прийняв позитивне рішення.

28.02.18р. був оформлений кредитний договір, за яким відсоткова становить 50% за умови щомісячної оплати. Облікова ставка НБУ на 22.01 – 45%, на 1.05. – 35%.

20.05. керівник підприємства звернувся до відділення банку із заявою про зниження ставки % за кредитним договором у зв'язку із зниженням облікової ставки НБУ.

З 01.06. ставка % за кредитним договором з підприємством встановлена у розмірі 45%

Необхідно:

1. Заповнити журнал господарських операцій по зобов'язаннях за розрахунками з банками за лютий - червень місяць, вказати первинні документи.
2. Заповнити журнал 3.

Таблиця 2.2

Журнал господарських операцій

№ з/п	Первинні документи	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	
				Дебет	Кредит
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					

Завдання 3.

В обліковій політиці підприємства А встановлено формування забезпечень виплат відпусток робітникам, зайнятим виробництвом продукції.

За березень 2018 року на підприємстві була нарахована зарплата робітникам основного виробництва в розмірі 103100 грн. Річна планова сума оплати відпусток становить 55 400 грн., річний плановий фонд оплати праці -1800000 грн.

В травні були нараховані відпускні робітникам в розмірі 22800 грн.

Залишок по кредиту рахунку 471 на 01.03.2018р. становить 44 000 грн.

Необхідно:

1. Розрахувати розмір забезпечення виплат відпусток за березень 2018р. за формулою.
2. Показати в журналі господарських операцій нарахування відпускних за травень.
3. Визначити залишок по 471 рахунку на 1.06. 2018 р.



Таблиця 2.3

Журнал господарських операцій

№ з/п	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	
			Дебет	Кредит
1				
2				
3				

Завдання 2.

Підприємство займається виготовленням та продажем побутової техніки із 6-місячним терміном гарантії щодо ремонту продукції або її заміни продукції протягом гарантійного терміну.

На основі попереднього досвіду та прогнозних оцінок фахівців на підприємстві встановлені витрати на гарантійне обслуговування в розмірі 4% чистого доходу реалізації.

У лютому 2018р. чистий дохід підприємства від реалізації продукції склав 558 904 грн., а витрати, пов'язані з виконанням гарантійних зобов'язань склали:

1. Гарантійний ремонт виробів А

1.1.) використані запасні частини - 206 565 грн.

1.2.) заробітна плата робітникам за виконаний ремонт - 51 000 грн.

1.3.) відрахування на соціальні заходи - ?.

2. Гарантійний ремонт виробів Б

2.1.) використані матеріали - 304325 грн.

2.2.) заробітна плата робітникам за виконаний ремонт - 31220 грн.

2.3.) відрахування на соціальні заходи - ?.

На 1.07.2018 р. залишок на рахунку 473 - 35185 грн.

Необхідно:

1. Розрахувати розмір забезпечення гарантійних зобов'язань за лютий 2018р. за формулою.

2. Показати в журналі господарських операцій нарахування та використання забезпечень гарантійних зобов'язань за лютий.

3. Визначити залишок по 473 рахунку на 1.04. 2018 р.

Таблиця 2.4

Журнал господарських операцій

№ з/п	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	
			Дебет	Кредит
1.				



2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				



Питання для самоконтролю:

1. Дайте визначення зобов'язання?
2. Як оцінюються зобов'язання?
3. Як класифікуються зобов'язання?
4. Назвіть первинні документи розрахунків з постачальниками.
5. За допомогою яких документів здійснюються безготівкові розрахунки? Готівкові?
6. Як відображається збільшення і зменшення заборгованості перед постачальниками?
7. Які зобов'язання відносять до поточних?
8. Яким документом регламентуються взаємовідносини між банком і позичальником?
9. Як відображається отримання і погашення короткострокових кредитів?
10. Назвіть первинні документи з обліку кредитів банку?
11. Що таке забезпечення і для чого воно створюється?
12. Як оцінюються забезпечення?
13. Як визначаються забезпечення на виплату відпусток? гарантійні забезпечення?
14. Як в бухгалтерському обліку відображаються створення і використання забезпечень?



Література [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 18, 30, 31, 32, 33, 34]

ТЕМА 3.

Облік розрахунків з оплати праці та зі страхування

План заняття

1. Документальне оформлення та облік розрахунків з оплати праці та страхування.



Практичні завдання

Завдання 1.

Робітник підприємства хворів з 10 по 17 лютого 2018 року. Оклад 7500 грн., стаж роботи 5 років, заробітна плата за попередні 12 місяців роботи 50 000 грн.

Необхідно:

1. На основі даних задачі розрахувати розмір лікарняних робітника за лютий 2018р.
2. Визначити розмір нарахувань на заробітну плату працівника та розмір утримань із заробітної плати.
3. Скласти журнал господарських операцій.



Таблиця 3.1

Журнал господарських операцій

№ з/п	Первинні документи	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	
				Дебет	Кредит
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					

Завдання 2.

Керівник підприємства був у відпустці з 1 по 24 січня 2018 року. Оклад 9 000 грн., заробітна плата за попередні 12 місяців роботи 100 000 грн.

Необхідно:

1. На основі даних задачі розрахувати розмір відпускних за січень 2018р.
2. Визначити розмір нарахувань на заробітну плату працівника та розмір утримань із заробітної плати.
3. Скласти журнал господарських операцій.



Таблиця 3.2

Журнал господарських операцій

№ з/п	Первинні документи	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	
				Дебет	Кредит
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					

Завдання 3.

Менеджер підприємства відпрацював у січні 17 робочих днів, оклад 5000 грн. Видана матеріальна допомога у розмірі 700 грн.

Необхідно:

1. На основі даних задачі розрахувати розмір нарахованої заробітної плати за січень 2018р.
2. Визначити розмір нарахувань на заробітну плату працівника та розмір утримань із заробітної плати.
3. Скласти журнал господарських операцій.

Таблиця 3.3

Журнал господарських операцій

№ з/п	Первинні документи	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	
				Дебет	Кредит
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					



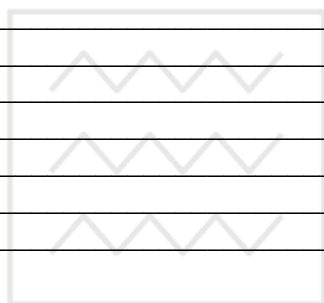
№ з/п	Первинні документи	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	
				Дебет	Кредит
6.					

Завдання 4.

Начальних цеху підприємства хворів з 03 по 13 січня 2018 року. Оклад 5700 грн., стаж роботи 6 років, заробітна плата за попередні 12 місяців роботи 70200 грн.

Необхідно:

1. На основі даних задачі розрахувати розмір допомоги з тимчасової непрацездатності за січень 2018р.
2. Визначити розмір нарахувань на заробітну плату працівника та розмір утримань із заробітної плати.
3. Скласти журнал господарських операцій.



Таблиця 3.4

Журнал господарських операцій

№ з/п	Первинні документи	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	
				Дебет	Кредит
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					



Завдання 5.

Головний бухгалтер підприємства був у відпустці з 1 по 24 квітня 2018 року. Оклад 7000 грн., заробітна плата за попередні 12 місяців роботи 84000 грн.

Необхідно:

Завдання 1. На основі даних задачі розрахувати розмір відпускних за квітня 2018р.

Завдання 2. Визначити розмір нарахувань на заробітну плату працівника та розмір утримань із заробітної плати.

Завдання 3. Скласти журнал господарських операцій.

Таблиця 3.5

Журнал господарських операцій

№ з/п	Первинні документи	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	
				Дебет	Кредит
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					

Завдання 6.

Інженер підприємства відпрацював у квітні 15 робочих днів, оклад 1300 грн. Видана матеріальна допомога у розмірі 400 грн.

Необхідно:

1. На основі даних задачі розрахувати розмір допомоги з тимчасової непрацездатності за квітень 2018р.
2. Визначити розмір нарахувань на заробітну плату працівника та розмір утримань із заробітної плати.
3. Скласти журнал господарських операцій.



Таблиця 3.6

Журнал господарських операцій

№ з/п	Первинні документи	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	
				Дебет	Кредит
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					



Питання для самоконтролю:

1. Назвіть складові фонду оплати праці.
2. Як визначається заробітна плата? Відпускні? Доплати, надбавки? Допомога з тимчасової непрацездатності?
3. У яких документах здійснюється облік робочого часу? Виробітку? Особового складу? Оплати праці?
4. Які утримання здійснюються з доходів фізичних осіб?
5. Які нарахування на фонд оплати праці здійснює підприємство?



Література [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 18, 23, 30, 31, 32, 33, 34]

ТЕМА 4.

Облік розрахунків з бюджетом

План заняття

1. Визначення та облік розрахунків з бюджетом по податках та платежах.



Таблиця 4.3

Журнал господарських операцій

№ з/п	Первинні документи	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	
				Дебет	Кредит
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					

Завдання 2.

ТОВ «Радість» 03.09. 2018р. отримало авансовий платіж на розрахунковий рахунок від покупця на суму 37000 грн. відвантаження продукції власного виробництва – 08.10.2018р. за собівартістю 13000 грн.

Необхідно:

1. Заповнити журнал господарських операцій.
2. Вказати дати та первинні документи.

Таблиця 4.4

Журнал господарських операцій

№ з/п	Первинні документи	Дата	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	
					Дебет	Кредит
1.						
2.						
3.						
4.						

№ з/п	Первинні документи	Дата	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	
					Дебет	Кредит
5.						

Завдання 3.

ТОВ «Радість» 16.07.2018р. перерахувало авансовий платіж постачальнику матеріалів у сумі 44000 грн. Податкова накладна від постачальника отримана 19.07.2018р. із вказаною сумою податку на додану вартість - ? грн. Постачання матеріалів на ТОВ «Радість» відбулось 01.08.2018р. на всю суму авансового платежу.

Необхідно:

1. Заповнити журнал господарських операцій.
2. Вказати дати та первинні документи.

Журнал господарських операцій

Таблиця 4.5

№ з/п	Первинні документи	Дата	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	
					Дебет	Кредит
1.						
2.						
3.						
4.						



Питання для самоконтролю:

1. Назвіть загальнодержавні і місцеві податки.
2. Як визначається податок з доходів фізичних осіб? Пільги?
3. Як визначається податок на додану вартість?
4. Як визначається податок з прибутку?
5. Назвіть строки сплати податків.



Література [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 18, 23, 30, 31, 32, 33, 34]

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
602	Короткострокові кредити банків в іноземній валюті								
603	Відстрочені короткострокові кредити банків у національній валюті								
604	Відстрочені короткострокові кредити банків в іноземній валюті								
605	Прострочені позики в національній валюті								
606	Прострочені позики в іноземній валюті								
-	Усього								

ЖУРНАЛ ЗАКІНЧЕНО " ____ " ____ 20__ р.

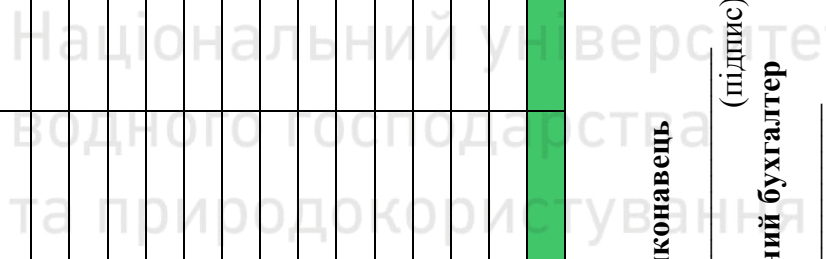
У Головній книзі суми оборотів відображено " ____ " ____ 20__ р.

Виконавець

(підпис)

Головний бухгалтер

(підпис)





ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом Міністерства фінансів України
від 29 грудня 2000 р. N 356

Підприємство, організація

ЖУРНАЛ 3,

відомості аналітичного обліку за _____ 20__ р.
за кредитом рахунків:

- | | |
|---|--|
| 16 "Довгострокова дебіторська заборгованість", | 54 "Відстрочені податкові зобов'язання", |
| 17 "Відстрочені податкові активи", | 55 "Інші довгострокові зобов'язання", |
| 34 "Короткострокові векселі одержані", | 61 "Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями", |
| 36 "Розрахунки з покуцями та замовниками", | 62 "Короткострокові векселі видані", |
| 37 "Розрахунки з різними дебіторами", | 63 "Розрахунки з постачальниками та підрядниками", |
| 38 "Резерв сумнівних боргів", | 64 "Розрахунки за податками й платежами", |
| 51 "Довгострокові векселі видані", | 67 "Розрахунки з учасниками", |
| 52 "Довгострокові зобов'язання за облігаціями", | 68 "Розрахунки за іншими операціями", |
| 53 "Довгострокові зобов'язання з оренди", | 69 "Доходи майбутніх періодів". |

І. 3 кредиту рахунків 16, 34, 36, 37, 38, 51, 62, 63, 68 в дебет рахунків

N пор.	Дебет рахунків	Кредит рахунків											Усього
		N 16	N 34	N 36	N 37	N 38	N 51	N 62	N 63	N 68			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
1	15 "Капітальні інвестиції"	x	x	x		x	x	x					
2	20 "Виробничі запаси"	x	x	x		x	x	x					
3	22 "Малочінні та швидкозношувані предмети"	x	x	x		x	x	x					
4	23 "Виробництво"	x	x	x		x	x	x					
5	28 "Товари"	x	x	x		x	x	x					
6	30 "Каса"					x	x	x					
7	31 "Рахунки в банках"					x	x	x					
8	63 "Розрахунки з постачальниками та	x				x							

N пор.	Дебет рахунків	Кредит рахунків											Усього
		N 17	N 52	N 53	N 54	N 55	N 61	N 64	N 67	N 69			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
19	Усього												
20	Відмітки												

ЖУРНАЛ ЗАКІНЧЕНО " ____ " ____ 20__ р. Виконавець _____ (підпис)

У Головній книзі суми оборотів відображено " ____ " ____ 20__ р. Головний бухгалтер _____ (підпис)

Національний університет
водного господарства
та природокористування



ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОБЛІК ДОХОДІВ, ВИТРАТ, ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ І КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

ТЕМА 5.

Облік доходів і витрат, фінансових результатів діяльності підприємства.

План заняття

1. Облік доходів і витрат операційної діяльності.
2. Облік доходів і витрат фінансової діяльності.
3. Облік доходів і витрат іншої діяльності.
4. Визначення і облік фінансових результатів діяльності підприємства



Практичні завдання

Завдання 1.

Необхідно:

1. Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку
2. Знайти фінансовий результат від реалізації товарів
3. Визначити фінансовий результат від операційної діяльності
4. Визначити фінансовий результат від звичайної діяльності

Таблиця 5.1

Журнал господарських операцій

№ з/п	Первинні документи	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	
				Дебет	Кредит
1.		Придбані товари у постачальників	12500,0		
2.		ПДВ			
3.		Нараховано за оренду приміщення	3500,0		
4.		ПДВ			
5.		Нараховано за рекламу товарів	850,0		
6.		ПДВ			
7.		Нарахована заробітна плата:			
8.		продавцям	20110,00		
9.		адмінперсоналу	15629,00		
10.		Відображено єдиний соціальний внесок:			
11.		продавцям			
12.		адмінперсоналу			
13.		Повернуто банку короткостроковий кредит	15100		
14.		Відвантажені товари покупцям	30000,00		
15.		ПДВ			
16.		Собівартість реалізації	23000		
17.		Списуються витрати на збут			
18.		Списуються адміністративні витрати			
19.		Списується дохід від реалізації			
20.		Списується собівартість реалізації			
21.					
22.					



Завдання 2.

Необхідно:

1. Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку
2. Визначити фінансовий результат від операційної діяльності
3. Визначити фінансовий результат від фінансової діяльності
4. Визначити фінансовий результат від звичайної діяльності

Таблиця 5.2

Журнал господарських операцій

№ з/п	Первинні документи	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	
				Дебет	Кредит
1.		Дохід від реалізації товарів	19 000,0		
2.		ПДВ			
3.		Собівартість реалізації товарів	11 500,0		
4.		Дохід від операційної оренди частини будівлі	6000,0		
5.		ПДВ			
6.		Нарахована амортизація на частину будівлі, що передана в операційну оренду	7000,0		
7.		Одержано пеню за порушення термінів оплати	15000,0		
8.		Списано кредиторську заборгованість по закінченню строку позовної давності	14000,0		
9.		Нараховано дивіденди	14500,0		
10.		Відображено витрати на фінансову оренду активів	17700,0		
11.		Нараховані відсотки за кредит	12800,0		
12.		Списано знос основних засобів	19200,0		
13.		Списано залишкову вартість основних засобів під час ліквідації	15090,0		
14.		ПДВ на залишкову вартість			
15.		Списано знос основних засобів	8000,0		
16.		Списано суму премії по довгостроковим облігаційним позикам	9800,0		
17.		Нараховано відсотки за рік по довгостроковим облігаційним позикам	9000,0		
18.					
19.					
20.					
21.					
22.					
23.					





Питання для самоконтролю:

1. Назвіть визначення доходів і витрат підприємства?
2. Назвіть визначення фінансових результатів підприємства?
3. Назвіть критерії визнання доходів і витрат підприємства?
4. Назвіть види доходів і витрат від операційної діяльності.
5. Назвіть види доходів і витрат від фінансової діяльності.
6. Назвіть види доходів і витрат від іншої звичайної діяльності.
7. Яким чином визначаються та обліковуються фінансові результати діяльності підприємства?



Література [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 18, 21, 22, 30, 31, 32, 33, 34]

ТЕМА 6.

Облік власного капіталу

План заняття

1. Облік зареєстрованого (пайового) капіталу.
2. Облік резервного капіталу.
3. Облік капіталу у дооцінках.
4. Облік додаткового капіталу.
5. Облік нерозподіленого прибутку (непокритого збитку).
6. Облік неоплаченого капіталу.
7. Облік вилученого капіталу



Практичні завдання

Завдання 1.

Необхідно:

Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку по створенню статутного капіталу акціонерного товариства відкритого типу.

Громадяни А, Б, та В та ПФ „Стан” вирішили заснувати ВАТ „А”. Ними було зареєстровано інформацію про випуск акцій та оголошено передплату на 6 місяців на 1 млн. акцій номінальною вартістю однієї акції – 1 грн.

Внески засновників в оплату 280 000 акцій здійснені в повному обсязі:

- засновником А – як внесок до статутного капіталу було внесено грошові кошти в національній валюті готівкою на суму 30000 грн.
- засновником Б – як внесок до статутного капіталу було внесено відповідним чином оформлені права на користування майном вартістю 50000 грн.



- засновником **В** – як внесок до статутного капіталу було внесено акції (довгострокові фінансові інвестиції) ВАТ „Бор” у кількості 1000 шт. (номінальна вартість 10 грн. кожна) ринковою вартістю 50000 грн.

- засновником **ПФ „Стан”** – як внесок до статутного капіталу було внесено верстати на суму 100 000 грн. та матеріали на суму 50 000грн.

Таблиця 6.1

Журнал господарських операцій

№ з/п	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	
			Дебет	Кредит
1.	Відображений внесок засновника А у вигляді готівки	30 000		
2.	Відображений внесок засновника Б у вигляді прав на користування майном	50 000		
3.	Відображений внесок засновника В у вигляді довгострокових фінансових інвестицій	50 000		
4.	Відображений внесок засновника ПФ «Стан» у вигляді:			
	- верстатів	100 000		
	- матеріалів	50 000		

За період переписки крім акцій засновників було підписано 1 025 000 акцій. Передплатниками було внесено на момент підписки 30% вартості акцій: готівкою 7500 грн., безготівково 300000 грн.

№ з/п	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	
			Дебет	Кредит
5.	Відображений внесок інших передплатників готівкою			
6.	Відображений внесок інших передплатників безготівково			

Після закінчення терміну підписки (6 місяців) за рішенням установчих зборів зайва підписка була частково відхилена на ? акцій та кошти, внесені особами, яким відмовлено у підписці повернені:

№ з/п	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	
			Дебет	Кредит
7.	Повернено 30% коштів іншим передплатникам, яким було відмовлено у підписці			

Після проведення установчих зборів, реєстрації випуску акцій та статуту із зазначенням фактично сформованого статутного капіталу в обліку було:



№ з/п	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	
			Дебет	Кредит
8.	Створено статутний капітал			
9.	Відображено внесені кошти за акції під час підписки			
10.	Внесено 70% коштів за акції іншими передплатниками протягом року			

Завдання 2.

Необхідно:

Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку по збільшенню розміру статутного капіталу акціонерного товариства відкритого типу, використовуючи дані завдання 1.

ВАТ на другому році своєї діяльності збільшує статутний капітал на суму 1 млн. грн.. Ним зареєстрована інформація та оголошено передплату терміном 6 місяців на 1 млн. акцій по 1 грн. за акцію з розміщенням акцій за вартістю, яка дорівнює 1,5 номіналу акцій.

Передплатникам акцій було визначено умову внесення на момент підписки 50% вартості акцій грошовими коштами.

Таблиця 6.2

Журнал господарських операцій

№ з/п	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	
			Дебет	Кредит
1.	Внесено передплатниками грошовими коштами під час підписки			
2.	Створено статутний капітал			
3.	Відображено Емісійний дохід			
4.	Списано суми, отримані під час підписки			
5.	Погашено заборгованість передплатників			

Завдання 3.

Необхідно:

Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку по обліку дивідендів.

Загальними зборами акціонерів ВАТ було прийняте рішення про грошову виплату дивідендів за підсумками року. В обігу знаходяться всі випущені товариством акції (2 000 000 шт.) з яких:

100 000 акцій – привілейовані з фіксованим дивідендом 0,5 грн. на одну акцію;

1 900 000 акцій – прості.

Нерозподілений прибуток підприємства після сплати податків на дату оголошення дивідендів становив 40 000 грн.

Резервний капітал становить 150 000 грн.



Таблиця 6.3

Журнал господарських операцій

№ з/п	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	
			Дебет	Кредит
1.	Нараховано дивіденди по привілейованих акціях за рахунок прибутку			
2.	Нараховано дивіденди по привілейованих акціях за рахунок резервного капіталу			
3.	Нараховано дивіденди по отримувачах (згідно з реєстром власників акцій)			
4.	Нарахований податок на акції			
5.	Сплата дивідендів			

Завдання 4.

Необхідно:

Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку по обліку **вилученого капіталу**.

Після закінчення трирічного терміну володіння акціями ВАТ один із засновників вирішив продати належні йому акції товариству. З акціонером була укладена угода про викуп належних йому акцій у кількості 30000 шт. за ціною викупу 1,5 номінальної вартості зі сплатою грошовими коштами безготівковим розрахунком.

Таблиця 6.4

Журнал господарських операцій

№ з/п	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	
			Дебет	Кредит
1.	Викуплено акції засновника А			
2.	Сплата коштів засновнику			

Завдання 5.

Необхідно:

Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку по обліку **повторно розміщених акцій**.

ВАТ здійснює повторне розміщення раніше викуплених акцій у засновника у кількості 20000 шт. за номінальною вартістю 1 грн. за акцію за грошові кошти безготівковим розрахунком. При цьому придбано:

- Покупцем 1 – 5 000 акцій за ціною, яка дорівнює ціні викупу;
- Покупцем 2 – 10 000 акцій за ціною, яка дорівнює 0,8 номіналу;
- Покупцем 3 – 5 000 акцій за ціною, яка дорівнює 1,6 номіналу.

Таблиця 6.5

Журнал господарських операцій

№ з/п	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	
			Дебет	Кредит
Покупець 1				
1.	Отримано кошти за акції			



№ з/ п	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	
			Дебет	Кредит
2.	Списання викуплених акцій за ціною викупу			
Покупець 2				
3.	Отримано кошти за акції			
4.	Списання викуплених акцій за ціною викупу			
5.	Списання перевищення (ціни викупу над ціною повторного розміщення)			
Покупець 3				
6.	Отримано кошти за акції			
7.	Списання викуплених акцій за ціною викупу			
8.	Списання перевищення			

Завдання 6.**Необхідно:**

Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку по обліку анулювання викуплених акцій.

На обліку ВАТ знаходяться викуплені 10 000 (30 000 – 20 000) акцій номінальною вартістю 1 грн., викуплені за вартістю 1,5 грн. Загальними зборами прийняте рішення про анулювання викуплених акцій та зменшення статутного капіталу товариства.

Таблиця 6.6

Журнал господарських операцій

№ з/ п	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	
			Дебет	Кредит
1.	Зменшення статутного капіталу на номінальну вартість викуплених акцій			
2.	Списання суми перевищення ціни викупу над ціною номінальної вартості			

Завдання 7.**Необхідно:**

Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку по обліку зменшення зареєстрованого (пайового) капіталу.

Загальні збори ВАТ прийняли рішення про зменшення статутного капіталу з 1 990 000 млн. грн. шляхом зменшення номінальної вартості випущених акцій з 1 грн. до 0,5 грн. за акцію.

Здійснене анулювання попереднього викупу акцій, реєстрація нового випуску з номіналом 0,5 грн. та зареєстровані зміни статутного капіталу. Нараховане відшкодування власникам акцій та здійснено обмін анульованих акцій на акції нового випуску.



Таблиця 6.7

Журнал господарських операцій

№ з/ п	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	
			Дебет	Кредит
1.	Зменшено статутний капітал			
2.	Сплачено компенсацію акціонерам			



Питання для самоконтролю:

1. Назвіть етапи створення статутного капіталу акціонерного товариства?
2. Назвіть мінімальні та максимальні розміри статутних капіталів підприємств різних форм власності?
3. Назвіть порядок формування резервного капіталу? Облік резервного капіталу?
4. Назвіть визначення емісійного доходу?
5. Яким чином обліковується збільшення (зменшення) статутного капіталу підприємства?
6. Назвіть етапи формування резервного, вилученого та неоплаченого капіталів підприємства?



Література [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 18, 21, 22, 30, 31, 32, 33, 34]



3. Список рекомендованих джерел

3.1. Методичне забезпечення

1. Позняковська Н.М., Довгалець Ю.В. Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Фінансовий облік 2» для студентів спеціальності 071 «Облік і оподаткування» денної та заочної форм навчання. - Рівне: НУВГП, 2018.
2. Позняковська Н.М. Методичні вказівки до виконання курсової роботи з навчальної дисципліни «Фінансовий облік 2» для студентів спеціальності 071 «Облік і оподаткування» денної та заочної форм навчання. - Рівне: НУВГП, 2018.

3.2. Базова література

3. Верхоглядова Н.І., Шило В.П., Ільїна С.Б., Кисла В.І. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика: Навч.-практ. посібник. – Київ, ЦУЛ, 2010. – 536 с.
4. Позняковська Н.М., Головачова Ю.В. Фінансовий облік II: Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни. – Рівне: НУВГП, 2008. – 244 с.
5. Позняковська Н.М., Довгалець Ю.В. Фінансовий облік. Частина 1 : Навч. посібник. / Позняковська Н.М., Довгалець Ю.В. — К.: Видавничий дім «Кондор», 2017. – 274 с.

3.3. Додаткова література

6. Рудницький В.С., Лазаришина І.Д., Бачинський В.І., Поліщук В.Л. Організація первинного обліку та економічного аналізу на прикладі підприємств торгівлі: Навчальний посібник. – К.: ВД „Професіонал”, 2004. – 480 с.
7. Лишеленко О.В. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник. – Київ: ЦНЛ, 2005. – 528 с.
8. Шара Є. Ю., Соколовська-Гонтаренко І. Є. Фінансовий облік 2. Навч. посіб. – Київ: ЦУЛ, 2016. / [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://fin-lib.com/finansovo-ekonomicheskie-distsipliny/buhgalterskij-uchet/finansovuj-uchet/finansovii-oblik-2/index.html>
9. Закон України “Про бухгалтерський облік і фінансову звітність”/[Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
10. Закон України “Про електронні документи й електронний документообіг” від 22.05.2003 р. № 851-IV/[Електронний ресурс] // Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T030851.html
11. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування : Закон України від 08 липня 2010 року № 2464-VI.
12. Податковий кодекс України : кодекс від 02 грудня 2010 року № 2755-VI.
13. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» Затв. Міністерством фінансів України від 7.02.2013 р. № 73 / [Електронний ресурс] //Режим доступу: www.mimfin.gov.ua



14. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» : наказ Міністерства фінансів України від 24 квітня 2000 року №92 / [Електронний ресурс] // Режим доступу: www.mimfin.gov.ua
15. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи» : наказ Міністерства фінансів України від 18 жовтня 1999 року №242 / [Електронний ресурс] // Режим доступу: www.mimfin.gov.ua
16. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» : наказ Міністерства фінансів України від 18 жовтня 1999 року №242 / [Електронний ресурс] // Режим доступу: www.mimfin.gov.ua
17. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» : наказ Міністерства фінансів України від 8 жовтня 1999 року №237 / [Електронний ресурс] // Режим доступу: www.mimfin.gov.ua
18. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання» : наказ Міністерства фінансів України від 31 січня 2000 року №20 / [Електронний ресурс] // Режим доступу: www.mimfin.gov.ua
19. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції» : наказ Міністерства фінансів України від 26 квітня 2000 року №91 / [Електронний ресурс] // Режим доступу: www.mimfin.gov.ua
20. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда» : наказ Міністерства фінансів України від 28 липня 2000 року №181 / [Електронний ресурс] // Режим доступу: www.mimfin.gov.ua
21. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Доходи» : наказ Міністерства фінансів України від 29 листопада 1999 року №290 / [Електронний ресурс] // Режим доступу: www.mimfin.gov.ua
22. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» : наказ Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 року №318 / [Електронний ресурс] // Режим доступу: www.mimfin.gov.ua
23. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток» : наказ Міністерства фінансів України від 28 грудня 2000 року №353 / [Електронний ресурс] // Режим доступу: www.mimfin.gov.ua
24. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» : наказ Міністерства фінансів України від 25 лютого 2000 року / [Електронний ресурс] // Режим доступу: www.mimfin.gov.ua
25. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність» : наказ Міністерства фінансів України від 07 листопада 2003 року №617 / [Електронний ресурс] // Режим доступу: www.mimfin.gov.ua
26. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 28 «Зменшення корисності активів» : наказ Міністерства фінансів України від 24 грудня 2004 року №817 / [Електронний ресурс] // Режим доступу: www.mimfin.gov.ua
27. Положення про ведення касових операцій у національній валюті України : постанова Правління НБУ від 29 грудня 2017 року №148 зі змінами і доповненнями. / [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17>
28. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій. Затв. Міністерством фінансів України від 30.11.99 р., №291.
29. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій. Затв. Міністерством фінансів України від 30.11.99 р., №291 / [Електронний ресурс] // Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99
30. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань. Затв. наказом Мінфіну України від 02.09.2014 №879 із зм. / [Електронний ресурс] // Режим доступу: zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14
31. Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку, затв. наказом Мінфіну України від 29 грудня 2000 р. N 356 / [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MF00062.html
32. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затв. наказом Мінфіну України від 24 травня 1995 року N 88 із зм від 7 червня 2010 року N 372 / [Електронний ресурс] // Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95
33. Інструкція про службові відрядження в межах України та за кордон : у ред. наказу Міністерства фінансів України від 17 березня 2011 року №362 / [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0218-98>
34. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності : наказ Міністерства фінансів України 28 березня 2013 року № 433. / [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://zakon.help/article/metodichni-rekomendacii-shchodo-zarovnennya-form/>
35. Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку основних засобів : наказ Міністерства фінансів України 30 вересня 2003 року № 561. / [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://zakon.help/article/metodichni-rekomendacii-z-buhgalterskogo-obliku/>
36. Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку нематеріальних активів : наказ Міністерства фінансів України 16 листопада 2009 року №1327. / [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.buhgalteria.com.ua/News/1327.html>
37. Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку запасів : наказ Міністерства фінансів України 10 січня 2007 року №2. / [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon.golovbukh.ua/regulations/1521/8199/8200/461812/>

3.4. Інформаційні ресурси

- сайт Верховної ради України / [Електронний ресурс] // Режим доступу: zakon.rada.gov.ua
сайт Міністерства фінансів / [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://195.78.68.18/minfin/>
сайт Державної казначейської служби / [Електронний ресурс] // Режим доступу: treasury.gov.ua/



сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку: НКЦПФР / [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://www.nssmc.gov.ua/>
сайт НБУ / [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://www.bank.gov.ua>
сайт фінансових звітів емітентів цінних паперів / [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://smida.gov.ua/>
сайт Державної служби статистики / [Електронний ресурс] // Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua/
Дебет-Кредит: Український бухгалтерський портал/ [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://dtkk.com.ua/>
Офіційний сайт Державної фіскальної служби/ [Електронний ресурс] // Режим доступу: www.visnuk.com.ua/ru/
Державна обласна бібліотека (м. Рівне, пл. Короленка, 6)

4. Зразок виконання практичного завдання

ТЕМА 6.

Облік власного капіталу

Завдання 2.

Необхідно:

Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку по збільшенню розміру статутного капіталу акціонерного товариства відкритого типу, використовуючи дані завдання 1.

ВАТ на другому році своєї діяльності збільшує статутний капітал на суму 1 млн. грн.. Ним зареєстрована інформація та оголошено передплату терміном 6 місяців на 1 млн. акцій по 1 грн. за акцію з розміщенням акцій за вартістю, яка дорівнює 1,5 номіналу акцій.

Передплатникам акцій було визначено умову внесення на момент підписки 50% вартості акцій грошовими коштами.

Вартість розміщення = 1 000 000 акцій * 1,5 грн./акцію = 1 500 000 грн.

Розмір статутного капіталу = 1 000 000 акцій * 1 грн./акцію = 1 000 000 грн.

Емісійний дохід = 1 500 000 – 1 000 000 = 500 000 грн.

Таблиця 6.2

Журнал господарських операцій

№ з/ п	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	
			Дебет	Кредит
	Внесено передплатниками грошовими коштами під час підписки 1 500 000 * 50%	750 000	311	685
2.	Створено статутний капітал	1 000 000	46	401
3.	Відображено Емісійний дохід	500 000	46	421
4.	Списано суми, отримані під час підписки	750 000	685	46
5.	Погашено заборгованість передплатників	750 000	311	46



ПЛАН
рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій
підприємств і організацій
(остання редакція від 18.06.2015р.)

Синтетичні рахунки (рахунки першого порядку)		Субрахунки (рахунки другого порядку)		Сфера застосування
Код 1	Назва 2	Код 3	Назва 4	
Клас 1. Необоротні активи				
10	Основні засоби	100	Інвестиційна нерухомість	Усі види діяльності
		100	Земельні ділянки	
		102	Капітальні витрати на поліпшення земель	
		103	Будинки та споруди	
		104	Машини та обладнання	
		105	Транспортні засоби	
		106	Інструменти, прилади та інвентар	
		107	Тварини	
		108	Багаторічні насадження	
		109	Інші основні засоби	
11	Інші необоротні матеріальні активи	111	Бібліотечні фонди	Усі види діяльності
		112	Малоцінні необоротні матеріальні активи	
		113	Тимчасові (нетитульні) споруди	
		114	Природні ресурси	
		115	Інвентарна тара	
		116	Предмети прокату	
		117	Інші необоротні матеріальні активи	
12	Нематеріальні активи	121	Права користування природними ресурсами	Усі види діяльності
		122	Права користування майном	
		123	Права на комерційні позначення	
		124	Права на об'єкти промислової власності	
		125	Авторське право та суміжні з ним права	
		127	Інші нематеріальні активи	
		13	Знос (амортизація) необоротних активів	
132	Знос інших необоротних матеріальних активів			
133	Накопичена амортизація нематеріальних активів			
134	Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів			
135	Знос інвестиційної нерухомості			
14	Довгострокові фінансові інвестиції	141	Інвестиції пов'язаним сторонам за методом обліку участі в капіталі	Усі види діяльності
		142	Інші інвестиції пов'язаним сторонам	
		143	Інвестиції непов'язаним сторонам	
15	Капітальні інвестиції	151	Капітальне будівництво	Усі види діяльності
		152	Придбання (виготовлення) основних засобів	
		153	Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів	
		154	Придбання (створення) нематеріальних активів	
		155	Придбання (виращування) довгострокових біологічних активів	
16	Довгострокові біологічні активи	161	Довгострокові біологічні активи рослинництва, які оцінені за справедливою вартістю	Сільськогосподарські підприємства, підприємства інших галузей, що здійснюють сільськогосподарську діяльність
		162	Довгострокові біологічні активи рослинництва, які оцінені за первісною вартістю	
		163	Довгострокові біологічні активи тваринництва, які оцінені за справедливою вартістю	
		164	Довгострокові біологічні активи тваринництва, які оцінені за первісною вартістю	
		165	Незрілі довгострокові біологічні активи, які оцінюються за справедливою вартістю	
		166	Незрілі довгострокові біологічні активи, які оцінюються за первісною вартістю	
17	Відстрочені податкові активи		За видами відстрочених податкових активів	Усі види діяльності
18	Довгострокова дебіторська заборгованість та інші необоротні активи	181	Заборгованість за майно, що передано у фінансову оренду	Усі види діяльності
		182	Довгострокові векселі одержані	
		183	Інша дебіторська заборгованість	
		184	Інші необоротні активи	
19	Гудвіл	191	Гудвіл при придбанні	Усі види діяльності
		193	Гудвіл при приватизації (корпоратизації)	
Клас 2. Запаси				
20	Виробничі запаси	201	Сировина й матеріали	Усі види діяльності
		202	Купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби	
		203	Паливо	
		204	Тара й тарні матеріали	
		205	Будівельні матеріали	
		206	Матеріали, передані в переробку	
		207	Запасні частини	
		208	Матеріали сільськогосподарського призначення	
		209	Інші матеріали	
		21	Поточні біологічні активи	
212	Поточні біологічні активи тваринництва, які оцінені за			



Синтетичні рахунки (рахунки першого порядку)		Субрахунки (рахунки другого порядку)		Сфера застосування
Код	Назва	Код	Назва	
1	2	3	4	5
			справедливо вартістю	сільськогосподарську діяльність
		213	Поточні біологічні активи тваринництва, які оцінені за первісною вартістю	
22	Малоцінні та швидкозношувані предмети		За видами предметів	Усі види діяльності
23	Виробництво		За видами виробництва	Усі види діяльності
24	Брак у виробництві		За видами продукції	Галузі матеріального виробництва
25	Напівфабрикати		За видами напівфабрикатів	Промисловість
26	Готова продукція		За видами готової продукції	Промисловість, сільське господарство та ін.
27	Продукція сільськогосподарського виробництва		За видами продукції	Сільське господарство, підприємства інших галузей з підсобним сільськогосподарським виробництвом
28	Товари	281	Товари на складі	Усі види діяльності
		282	Товари в торгівлі	
		283	Товари на комісії	
		284	Тара під товарами	
		285	Торгова націнка	
		286	Необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу	
Клас 3. Кошти, розрахунки та інші активи				
30	Готівка	301	Готівка в національній валюті	Усі види діяльності
		302	Готівка в іноземній валюті	
31	Рахунки в банках	311	Поточні рахунки в національній валюті	Усі види діяльності
		312	Поточні рахунки в іноземній валюті	
		313	Інші рахунки в банку в національній валюті	
		314	Інші рахунки в банку в іноземній валюті	
		315	Спеціальні рахунки в національній валюті	
		316	Спеціальні рахунки в іноземній валюті	
33	Інші кошти	331	Грошові документи в національній валюті	Усі види діяльності
		332	Грошові документи в іноземній валюті	
		333	Грошові кошти в дорозі в національній валюті	
		334	Грошові кошти в дорозі в іноземній валюті	
		335	Електронні гроші, номіновані в національній валюті	
34	Короткострокові векселі одержані	341	Короткострокові векселі, одержані в національній валюті	Усі види діяльності
		342	Короткострокові векселі, одержані в іноземній валюті	
35	Поточні фінансові інвестиції	351	Еквіваленти грошових коштів	Усі види діяльності
		352	Інші поточні фінансові інвестиції	
36	Розрахунки з покупцями та замовниками	361	Розрахунки з вітчизняними покупцями	Усі види діяльності
		362	Розрахунки з іноземними покупцями	
		363	Розрахунки з учасниками ПФГ	
		364	Розрахунки за гарантійним забезпеченням	
37	Розрахунки з різними дебіторами	371	Розрахунки за виданими авансами	Усі види діяльності
		372	Розрахунки з підзвітними особами	
		373	Розрахунки за нарахованими доходами	
		374	Розрахунки за претензіями	
		375	Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків	
		376	Розрахунки за позиками членам кредитних спілок	
		377	Розрахунки з іншими дебіторами	
		378	Розрахунки з державними цільовими фондами	
		379	Розрахунки за операціями з деривативами	
		38	Резерв сумнівних боргів	
39	Витрати майбутніх періодів		За видами витрат	Усі види діяльності
Клас 4. Власний капітал та забезпечення зобов'язань				
40	Статутний капітал	401	Статутний капітал	Усі види діяльності
		402	Пайовий капітал	
		403	Інший зареєстрований капітал	
		404	Внески до незареєстрованого статутного капіталу	
41	Капітал у дооцінках	411	Дооцінка (уцінка) основних засобів	Усі види діяльності
		412	Дооцінка (уцінка) нематеріальних активів	
		413	Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	
		414	Інший капітал у дооцінках	
42	Додатковий капітал	421	Емісійний дохід	Усі види діяльності
		422	Інший вкладений капітал	
		423	Накопичені курсові різниці	
		424	Безоплатно одержані необоротні активи	
43	Резервний капітал	425	Інший додатковий капітал	Усі види діяльності
			За видами капіталу	
44	Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)	441	Прибуток нерозподілений	Усі види діяльності
		442	Непокриті збитки	
		443	Прибуток, використаний у звітному періоді	
45	Вилучений капітал	451	Вилучені акції	Усі види діяльності
		452	Вилучені вклади й паї	
		453	Інший вилучений капітал	
46	Неоплачений капітал		За видами капіталу	Усі види діяльності



Синтетичні рахунки (рахунки першого порядку)		Субрахунки (рахунки другого порядку)		Сфера застосування
Код	Назва	Код	Назва	
1	2	3	4	5
47	Забезпечення майбутніх витрат і платежів	471	Забезпечення виплат відпусток	Усі види діяльності
		472	Додаткове пенсійне забезпечення	
		473	Забезпечення гарантійних зобов'язань	
		474	Забезпечення інших витрат і платежів	
		475	Забезпечення призового фонду (резерв виплат)	
		476	Резерв на виплату джек-поту, не забезпеченого сплатою участі у лотереї	
		477	Забезпечення матеріального заохочення	
48	Цільове фінансування і цільові надходження	478	Забезпечення відновлення земельних ділянок	Усі види діяльності
		481	Кошти, вивільнені від оподаткування	
		482	Кошти з бюджету та державних цільових фондів	
		483	Благодійна допомога	
49	Страхові резерви	484	Інші кошти цільового фінансування і цільових надходжень	Страхова діяльність
		491	Технічні резерви	
		492	Резерви із страхування життя	
		493	Частка перестраховиків у технічних резервах	
		494	Частка перестраховиків у резервах із страхування життя	
495	Результат зміни технічних резервів			
496	Результат зміни резервів із страхування життя			
Клас 5. Довгострокові зобов'язання				
50	Довгострокові позики	501	Довгострокові кредити банків у національній валюті	Усі види діяльності
		502	Довгострокові кредити банків в іноземній валюті	
		503	Відстрочені довгострокові кредити банків у національній валюті	
		504	Відстрочені довгострокові кредити банків в іноземній валюті	
		505	Інші довгострокові позики в національній валюті	
		506	Інші довгострокові позики в іноземній валюті	
51	Довгострокові векселі видані	511	Довгострокові векселі, видані в національній валюті	Усі види діяльності
		512	Довгострокові векселі, видані в іноземній валюті	
52	Довгострокові зобов'язання за облігаціями	521	Зобов'язання за облігаціями	Усі види діяльності
		522	Премія за випущеними облігаціями	
		523	Дисконт за випущеними облігаціями	
53	Довгострокові зобов'язання з оренди	531	Зобов'язання з фінансової оренди	Усі види діяльності
		532	Зобов'язання з оренди цілісних майнових комплексів	
54	Відстрочені податкові зобов'язання		За видами зобов'язань	Усі види діяльності
55	Інші довгострокові зобов'язання		За видами зобов'язань	Усі види діяльності
Клас 6. Поточні зобов'язання				
60	Короткострокові позики	601	Короткострокові кредити банків у національній валюті	Усі види діяльності
		602	Короткострокові кредити банків в іноземній валюті	
		603	Відстрочені короткострокові кредити банків у національній валюті	
		604	Відстрочені короткострокові кредити банків в іноземній валюті	
		605	Прострочені позики в національній валюті	
		606	Прострочені позики в іноземній валюті	
61	Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	611	Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями в національній валюті	Усі види діяльності
		612	Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями в іноземній валюті	
62	Короткострокові векселі видані	621	Короткострокові векселі, видані в національній валюті	Усі види діяльності
63	Розрахунки з постачальниками та підрядниками	622	Короткострокові векселі, видані в іноземній валюті	Усі види діяльності
		631	Розрахунки з вітчизняними постачальниками	
		632	Розрахунки з іноземними постачальниками	
64	Розрахунки за податками й платежами	633	Розрахунки з учасниками ПФГ	Усі види діяльності
		641	Розрахунки за податками	
		642	Розрахунки за обов'язковими платежами	
		643	Податкові зобов'язання	
65	Розрахунки за страхуванням	644	Податковий кредит	Усі види діяльності
		651	За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування	
		652	За соціальним страхуванням	
		653	Вилучено	
		654	За індивідуальним страхуванням	
66	Розрахунки за виплатами працівникам	655	За страхуванням майна	Усі види діяльності
		661	Розрахунки за заробітною платою	
		662	Розрахунки з депонентами	
67	Розрахунки з учасниками	663	Розрахунки за іншими виплатами	Усі види діяльності
		671	Розрахунки за нарахованими дивідендами	
68	Розрахунки за іншими операціями	672	Розрахунки за іншими виплатами	Усі види діяльності
		680	Розрахунки, пов'язані з необоротними активами та групами вилучення, утримуваними для продажу	
		681	Розрахунки за авансами одержаними	
		682	Внутрішні розрахунки	
		683	Внутрішньогосподарські розрахунки	
		684	Розрахунки за нарахованими відсотками	
		685	Розрахунки з іншими кредиторами	
69	Доходи майбутніх періодів		За видами доходів	Усі види



Синтетичні рахунки (рахунки першого порядку)		Субрахунки (рахунки другого порядку)		Сфера застосування
Код	Назва	Код	Назва	
1	2	3	4	5
Клас 7. Доходи і результати діяльності				
70	Доходи від реалізації	701	Дохід від реалізації готової продукції	Усі види діяльності
		702	Дохід від реалізації товарів	
		703	Дохід від реалізації робіт і послуг	
		704	Вирахування з доходу	
		705	Перестраховування	
71	Інший операційний дохід	710	Дохід від первісного визнання та від зміни вартості активів, які обліковуються за справедливою вартістю	Усі види діяльності
		711	Дохід від купівлі-продажу іноземної валюти	
		712	Дохід від реалізації інших оборотних активів	
		713	Дохід від операційної оренди активів	
		714	Дохід від операційної курсової різниці	
		715	Одержані штрафи, пені, неустойки	
		716	Відшкодування раніше списаних активів	
		717	Дохід від списання кредиторської заборгованості	
		718	Дохід від безоплатно одержаних оборотних активів	
		719	Інші доходи від операційної діяльності	
72	Дохід від участі в капіталі	721	Дохід від інвестицій в асоційовані підприємства	Усі види діяльності
		722	Дохід від спільної діяльності	
		723	Дохід від інвестицій в дочірні підприємства	
73	Інші фінансові доходи	731	Дивіденди одержані	Усі види діяльності
		732	Відсотки одержані	
		733	Інші доходи від фінансових операцій	
74	Інші доходи	740	Дохід від зміни вартості фінансових інструментів	Усі види діяльності
		741	Дохід від реалізації фінансових інвестицій	
		742	Дохід від відновлення корисності активів	
		744	Дохід від неопераційної курсової різниці	
		745	Дохід від безоплатно одержаних активів	
		746	Інші доходи	
76	Страхові платежі		За видами страхування	Страхова діяльність
79	Фінансові результати	791	Результат операційної діяльності	Усі види діяльності
		792	Результат фінансових операцій	
		793	Результат іншої діяльності	
Клас 8. Витрати за елементами				
80	Матеріальні витрати	801	Витрати сировини й матеріалів	Усі види діяльності
		802	Витрати купівельних напівфабрикатів та комплектуючих виробів	
		803	Витрати палива й енергії	
		804	Витрати тари й тарних матеріалів	
		805	Витрати будівельних матеріалів	
		806	Витрати запасних частин	
		807	Витрати матеріалів сільськогосподарського призначення	
		808	Витрати товарів	
		809	Інші матеріальні витрати	
81	Витрати на оплату праці	811	Виплати за окладами й тарифами	
		812	Премії та заохочення	
		813	Компенсаційні виплати	
		814	Оплата відпусток	
		815	Оплата іншого невідпрацьованого часу	
		816	Інші витрати на оплату праці	
82	Відрахування на соціальні заходи	821	Відрахування на загальнообов'язкове державне соціальне страхування	Усі види діяльності
		824	Відрахування на індивідуальне страхування	
83	Амортизація	831	Амортизація основних засобів	Усі види діяльності
		832	Амортизація інших необоротних матеріальних активів	
		833	Амортизація нематеріальних активів	
84	Інші операційні витрати		За видами витрат	Усі види діяльності
85	Інші затрати		За видами затрат	Усі види діяльності
Клас 9. Витрати діяльності				
90	Собівартість реалізації	901	Собівартість реалізованої готової продукції	Усі види діяльності
		902	Собівартість реалізованих товарів	
		903	Собівартість реалізованих робіт і послуг	
		904	Страхові виплати	
91	Загальновиробничі витрати		За видами витрат	Усі види діяльності
92	Адміністративні витрати		За видами витрат	Усі види діяльності
93	Витрати на збут		За видами витрат	Усі види діяльності
94	Інші витрати операційної діяльності	940	Витрати від первісного визнання та від зміни вартості активів, які обліковуються за справедливою вартістю	Усі види діяльності
		941	Витрати на дослідження і розробки	
		942	Витрати на купівлю-продаж іноземної валюти	
		943	Собівартість реалізованих виробничих запасів	
		944	Сумнівні та безнадійні борги	
		945	Втрати від операційної курсової різниці	
		946	Втрати від знецінення запасів	



Синтетичні рахунки (рахунки першого порядку)		Субрахунки (рахунки другого порядку)		Сфера застосування
Код	Назва	Код	Назва	
1	2	3	4	5
		947	Нестачі і втрати від псування цінностей	
		948	Визнані штрафи, пені, неустойки	
		949	Інші витрати операційної діяльності	
95	Фінансові витрати	951	Відсотки за кредит	Усі види діяльності
		952	Інші фінансові витрати	
96	Втрати від участі в капіталі	961	Втрати від інвестицій в асоційовані підприємства	Усі види діяльності
		962	Втрати від спільної діяльності	
		963	Втрати від інвестицій в дочірні підприємства	
97	Інші витрати	970	Втрати від зміни вартості фінансових інструментів	
		971	Собівартість реалізованих фінансових інвестицій	Усі види діяльності
		972	Втрати від зменшення корисності активів	
		974	Втрати від неопераційних курсових різниць	
		975	Уцінка необоротних активів і фінансових інвестицій	
		976	Списання необоротних активів	
		977	Інші витрати діяльності	
98	Податок на прибуток			Усі види діяльності
Клас 0. Позабалансові рахунки				
01	Орендовані необоротні активи		За видами активів	Усі види діяльності
02	Активи на відповідальному зберіганні	021	Устаткування, прийняте для монтажу	Усі види діяльності
		022	Матеріали, прийняті для переробки	
		023	Матеріальні цінності на відповідальному зберіганні	
		024	Товари, прийняті на комісію	
		025	Матеріальні цінності довірителя	
03	Контрактні зобов'язання		За видами зобов'язань	Усі види діяльності
04	Непередбачені активи й зобов'язання	041	Непередбачені активи	Усі види діяльності
		042	Непередбачені зобов'язання	
05	Гарантії та забезпечення надані		За видами гарантій та забезпечень наданих	Усі види діяльності
06	Гарантії та забезпечення отримані		За видами гарантій та забезпечень отриманих	Усі види діяльності
07	Списані активи	071	Списана дебіторська заборгованість	Усі види діяльності
		072	Невідшкодовані нестачі і втрати від псування цінностей	
08	Бланки суворого обліку		За видами бланків	Усі види діяльності
09	Амортизаційні відрахування			Усі види діяльності